

SRP Zasavica, poznat je po mnog čemu kao što su dobra hrana, Vizitorski centar i vožnja brodom po reci Zasavici, ali i pašnjaku Valjevac, koji je stanište mnogim vrstama flore i faune po kojem slobodno šetaju domaće životinje.

Zasavica je status rezervata dobila još 1977. Godine, a njen pun značaj i vrednost otkrila je, pre petnaest godina, grupa NVO „Mladi gorani“ iz Sremske Mitrovice, koja je odlučila da se u potpunosti posveti ovom biodiverzitetu.

Za tih petnaest godina, Zasavica je izrasla u pravu turističku lepoticu, nezaobilazan centar naučno-istraživačkog rada. Kičmu rezervata čine rečica Zasavica i kanali Jovac i Prekopac, kanalisan i prirodni tok potoka Batar, kanal Bogaz, sve to ukupne dužine od 33,1km. Reka Zasavica, mada je nadomak reke Save, podzemnim putem napaja se vodom iz reke Drine i gravitaciono sa planine Cer. Vodeni tokovi, šume i livada omogućili su opstanak brojnom i raznovrsnom biljnom i životinjskom svetu. Da bi taj svet ostao očuvana i zaštićen, u nedirnutoj sredini, bez i jednog zagađivača, njeno priobalje stavljeno je pod zaštitu države 1997. godine, kao prirodno dobro I kategorije od izuzetnog značaja, na predlog Zavoda za zaštitu prirode Srbije. U rezervatu žive predstavnici ugroženih vrsta biljaka i životinja, kao što su npr. egzotični primerci "umbra kamberi", ribe poznatije kao mrguda, biljke "aldrovande", patke crnke, crne rode i slepi miševi, beli i žuti lokvanji,
porodice vidri i dabrova i sl.

Uporedno sa nastojanjem da se zaštite retke vrste, važnu ulogu u radu Zasavice odvija se borba za očuvanje starih, autohtonih vrsta domaćih životinja.

Ukupna površina SRP Zasavica iznosi 1.825 hektara, a pašnjak Valjevac, koji čini samo srce rezervata, proteže se na površini oko 300 hektara. Valjevac ima presudnu ulogu za ovaj drugi, najvažniji segment rada mačvanskog rezervata prirode, čuvara potisnutih autohtonih rasa. Na

njemu se trenutno nalazi oko 120 muznih magarica, 5 do 6 priplodnih magaraca, oko 50 podolskih goveda i preko 1.000 mangulica.

Balkanski magarac je autohtona primitivna rasa i nalazi se na spisku ugroženih vrsta. Magarci su nekada korišćeni za jahanje i za prenos tereta, dok nisu zamenjeni snažnijim konjima, nakon čega su magarci potpuno potisnuti. Domaćeg magarca ljudi su koristili za prehranu, uglavnom mleko magarica, kao i njihovu kožu.

Danas je u Zasavici balkanski magarac rehabilitovan, čak je dobio i svoj Dan. Osim što je skinuta ljaga sa njegovog imena i velika zabluda kao glupe životinje, domaćini rezervata su uspeli da skrenu pažnju na njegov ogroman značaj u očuvanju ljudskog zdravlja. Na farmi magarica tako možete konzumirati proizvode poput magarećeg mleka, magarećeg meso, kobasicu i salame, napravljene od magarećeg mesa, liker od magarećeg mleka, kreme za lice i sapun. Tako su farma magarica, najveća u jugozapadnom Balkanu, i proizvodi od magarećeg mesa i mleka, jedinstveni u svetu, SRP Zasavicu stavili u red svetski poznatih odgajivača nepravedno zaboravljenih balkanskih magaraca.

Na pašnjaku Valjevac slobodno se šetaju mangulice i podolsko goveče. Mangulice, sremska crna lasa dobijene ukrštanjem bele mangulice i sremske svinje, se uzgajaju na stari tradicionalan način slobodno puštene na ogradenom pašnjaku Valjevac. Odlike ove rasu su: nizak stepen plodnosti (5-6 prasića), kasna zrelost, spor rast, nizak procenat prirasta i povrh svega male količine mesa i podstandardna slanina. Njihova prednost, otpornost na oštре vremenske uslove i zarazne bolesti, te saznanje da konzumiranje ovog mesa dovodi do stvaranja HDL holesterola i redukcije LDL holesterola, a da su proizvodi napravljeni od mangulice zdravi, bio je dobar razlog da se trud koji se ulaže u njeno gajenje i isplati. Slanina od mangulice, sremska kobasica, kulen i šunka su proizvodi sa farme u rezervatu koji uzgoj ove životinje čine komercijalnim.

Godine 1998. započet je uzgoj goveda Podolske rase. U pogledu fizioloških osobina, podolsku rasu karakterišu kasnostasnost i niska proizvodnja mleka i mesa. Od svih njenih proizvodnih svojstava, najbolje je izražena radna sposobnost, koja u uslovima intenzivne poljoprivrede neporebna. Meso ovih životinja je suvo i žilavo. Podolac je izvanredno prilagođen sredini panonske ravnice i davao je adekvatnu proizvodnju u skladu sa pruženim uslovima. Prema rečima gospodina Slobodana Simića, njegova budućnost u rezervatu nije sigurna.

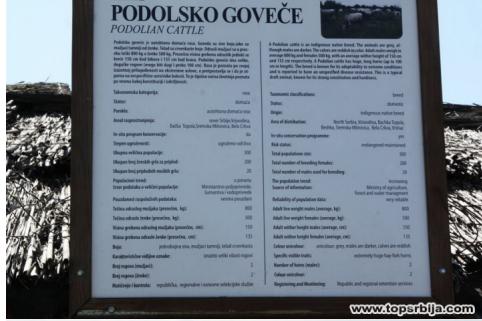
- Iako su sva grla Podolske rase obuhvaćena programom očuvanja životinjskih vrsta, i u okviru Ministarstva za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo Republike Srbije, prošle godine prvi put Ministarstvo je otkazalo uredbu o genetičkim resursima i nismo dobili nikakvu nadoknadu. Bez te nadoknade Podolci se ne mogu držati, jer su ogroman trošak i zbog toga ćemo smanjivati goveda, a mangulicu i magarice držimo potpuno komercijalno i njihov broj ćemo povećavati.

-Naš pašnjak od 300 hektara omogućava daleko veći broj napasanja stoke nego što je trenutno. Nažalost, seoske stoke je izuzetno malo, sa tendencijom daljeg smanjivanja, tako da nema naših životinja, pašnjak bi bio obrastao u glog i šumu. Mi činimo veliki napor, pomognuti od strane Pokrajinskog sekretarijata i Ministarstva, da svake godine 10 do 15 hektara gloga iskrčimo da bi vratili pašnjak, koji kada se ne bi upotrebljavao pretvorio bi se u šumu. Mi ga redovno čistimo i ove godine ćemo to raditi jer je održavanje pašnjaka, izuzetno važno i zbog ostalih biljaka, ukupne flore i faune.

-Uz sve sadržaje koje Zasavica nudi, posebna atrakcija je šetnja pašnjakom Valjevac. Rubom pašnjaka duž reku, pruža se i staza. Postoji mogućnost da organizovana grupa turista pešači iz drugog sela, od tzv. Šumarove ćuprije, sedam kilometara, pored Zasavice, kroz šumu i pašnjake, posmatrajući kako se stada stoke mirno napasaju, do Vizitorskog centra. To je jedna izuzetno lepa i korisna šetnja i još ako imate sreće da vam vodič bude Mihajlo Miša Stanković, koji zna odgovor na apsolutno sva pitanja iz prirode, o svakoj biljci i životinji zadovoljstvo je zagarantovano. Međutim, u našem narodu to nije uzelo maha i tih pravih, ozbiljnih šetnji imamo malo godišnje spram broja posetilaca rezervata.

-Ako dolazite u SRP Zasavica, a treba da dođete, nemojte da zaobiđete pašnjak Valjevac. To je jedna svojevrsna oaza koju svakako treba posetiti. Uvek kažem da je Srbija jedna izuzetno lepa zemlja. Obiđite ovu zemlju, dođite kod nas, ali obiđite i druge rezervate, Frušku goru, jer sve što imamo izuzetno malo koristimo - rekao je Slobodan Simić.

www.topserbija.com

www.topserbija.com

www.topserbija.com

